

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 28. november 2013

Prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.: Na Slovenku máme infikovaných vírusom HIV už takmer päťsto pacientov

Prvý decembrový deň je venovaný téme HIV a AIDS - Svetová zdravotnícka organizácia a OSN ho vyhlásili za Svetový deň AIDS. Jeho symbolom je červená stužka solidarity, svet si Svetový deň AIDS pripomína už 25 rokov. AIDS čiže syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti totiž predstavuje smrteľné ochorenie prenosné z človeka na človeka telesnými tekutinami, ktorého pôvodcom je vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti HIV. Pokroky v liečbe však už dnes značne skvalitnili a predĺžili život nakazených.

„HIV predstavuje pravdepodobne mutáciu opičieho vírusu, ktorý sa preniesol na človeka a prenášať sa môže pohlavným stykom, krvnou cestou a tiež z matky na dieťa počas pôrodu a dojčením. Vírus napáda biele krvinky človeka, takzvané T-lymfocyty, na ktorých povrch sa naviaže, usmrtí ich a využije ich genetický materiál, aby sa rozmnožil, pričom vzniknú nové kópie vírusov, ktoré napádajú ďalšie lymfocyty. Postupným ubúdaním bielych krviniek sa imunitný systém človeka viac a viac oslabuje a začínajú ho trápiť bežné infekcie alebo nádorové ochorenia, ktorým nakoniec podľahne. Ochorenie AIDS predstavuje posledné štádium infekcie HIV,“ hovorí zástupca prednostu Kliniky infektológie a cestovnej medicíny Lekárskej fakulty UPJŠ a UNLP Košice pre pedagogickú činnosť prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD., vedúci lekár Centra pre dispenzarizáciu a liečbu HIV pozitívnych osôb a prezident Slovenskej spoločnosti infektológov SLS.

Vírus HIV, ktorý vnikne do ľudskeho organizmu, nie je schopný sám prežiť, iba za pomoci špeciálnych bielych krviniek, na ktoré sa naviaže prostredníctvom receptorov na ich povrchu. V priebehu prvých týždňov infekcie sa u človeka rozvinie akútne ochorenie podobné infekčnej mononukleóze, ktoré väčšinou rýchlo odznie. Príznaky zahŕňajú celkovú únavu, nútenie na vracanie, hnačku, bolestivosť kĺbov a svalov, teploty, bolesti hrdla, stuhnutosť, zväčšenie lymfatických uzlín či nevysvetliteľný úbytok hmotnosti. Po tomto štádiu môže byť infikovaný človek niekoľko rokov bez

príznakov, no imunitný systém sa postupne oslabuje a telo trápia chronické respiračné alebo plesňové ochorenia, prípadne sa objavia atypické nádory.

„V súčasnosti žije vo svete asi 40 miliónov ľudí infikovaných vírusom HIV. Na Slovensku sa prvý prípad nákazy HIV objavil v roku 1985 a odvtedy sa vírusom infikovalo 489 občanov Slovenskej republiky, ktorí žijú na Slovensku - z nich 57 sa ich nakazilo v tomto roku. Podľa údajov Úradu verejného zdravotníctva medzi nakazenými dominujú muži, ktorých je 419 oproti 70-tim evidovaným prípadom u žien. Jedná sa o kumulatívny počet pacientov, z ktorých už 49 zomrelo a ďalších 41 má rozvinuté klinické príznaky AIDS. Na Klinike infektológie a cestovnej medicíny UNLP a UJŠ LF je dispenzarizovaných 52 infikovaných, prevažne mužov a vekový priemer pacientov je približne 35 - 40 rokov,“ hovorí profesor Jarčuška, podľa ktorého veľkú časť slovenských pacientov tvoria homosexuáli a šťastím je, že máme len málo pacientov infikovaných pri vnútrožilovom užívaní drog, pretože ak sa táto nákaza dostane do komunity narkomanov užívajúcich drogy vnútrožilovým spôsobom, šíri sa obyčajne veľmi rýchlo.

História:

- Ako prvý popísal ochorenie v r. 1981 Dr. Michael Gottlieb v San Franciscu. Na základe pozorovania atypického zápalu pľúc u viacerých pacientov nazval dovtedy neznáme ochorenie ako AIDS – syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti. Následne sa zistilo, že chorých je viac nielen v USA, ale aj ďalších západných krajinách a rozšírené je hlavne v komunite homosexuálov.
- V r. 1983 prof. Luc Montagnier v Pasteurovom ústave v Paríži izoloval z uzlín pacienta s AIDS vírus, ktorý označil za možného pôvodcu ochorenia.
- O rok neskôr v USA tím prof. Galla izoloval ten istý vírus od viacerých pacientov a konštatoval, že vyvoláva ochorenie AIDS. Jeden z troch spoluobjaviteľov vírusu, Mikuláš Popovič, bol Slovák.
- V r.1985 sa objavil vôbec prvý liek na AIDS, ale sám nestačil na úspešnú liečbu.
- V r. 1996 prebehli prvé skúšky s trojkombináciou liekov, ktoré znamenali dramatický obrat v liečbe tohto ochorenia.

POZNÁMKA: Túto tlačovú správu nájdete na: www.medic.upjs.sk

V prípade záujmu o osobný rozhovor s prof. MUDr. Pavlom Jarčuškom, PhD. volajte: 055/ 615 2218, 0955 689 404.

RNDr. Jaroslava Oravcová
PR manažérka